

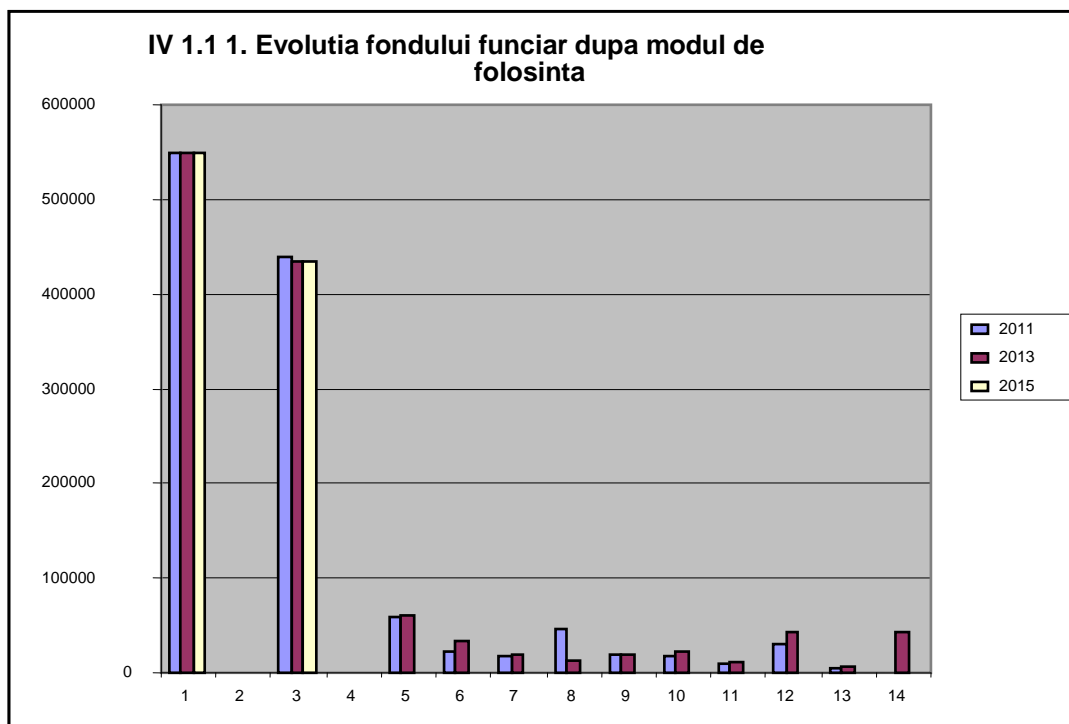
IV. UTILIZAREA TERENURILOR

IV.1. Stare și tendințe

IV. 1.1. Repartiția terenurilor pe categorii de acoperire utilizare

Fondul funciar al județului Olt a cunoscut schimbări profunde după intrarea în vigoare a Legii din 1991, care a adus schimbarea proprietarilor, fragmentarea terenurilor agricole, lipsa strategiei pe termen lung și neadaptarea practicilor la condițiile fizico-geografice existente.

Fig. IV.1.1.1. Evoluția fondului funciar după modul de folosință

Tabelul IV.1.1.1. - Evoluția suprafeței fondului funciar după modul de folosință

Categorია de folosință	UM %	Județul Olt		
		2011	2013	2015
Total	ha	549828	549828	549828
	%	100.00	100.00	100.00
Agricol	ha	440016	434808	434834
	%	80.03	79.08	79.08
Păduri și altă vegetație forestieră	ha	58301	59902	-
	%	10.60	10.89	
Ape și bălți	ha	17891	18390	-
	%	3.25	3.34	
Construcții	ha	19191	19875	-
	%	3.49	3.61	
Căi de comunicație și căi ferate	ha	9935	11209	-
	%	1.81	2.04	
Terenuri degradate și neproductive	ha	4494	5644	-
	%	0.82	1.03	

Sursa: INS Olt

În Județul Olt ponderea terenurilor agricole este peste media națională de 61,60%, la sfârșitul anului 2010 fiind de 79,08%. Această structură a fondului funciar este favorabilă dezvoltării preponderente a sectorului agricol.

Terenurile forestiere ocupă 10,89% din suprafața totală (59.902 hectare), fiind situate mult sub media națională (28,33%). Ponderea suprafeței ocupată de ape și bălți a fost la sfârșitul anului 2009 de 3,34%, ponderea apropiată de media înregistrată la nivel național (3,50%).

În perioada 2000-2010, structura fondului funciar nu a înregistrat schimbări semnificative: se poate remarca o ușoară scădere a suprafețelor ocupate de categoria agricol (0,0095%), însoțită de o creștere a suprafețelor ocupate de terenurile forestiere (1,02%) și de cele ocupate de ape și bălți (1,02%).

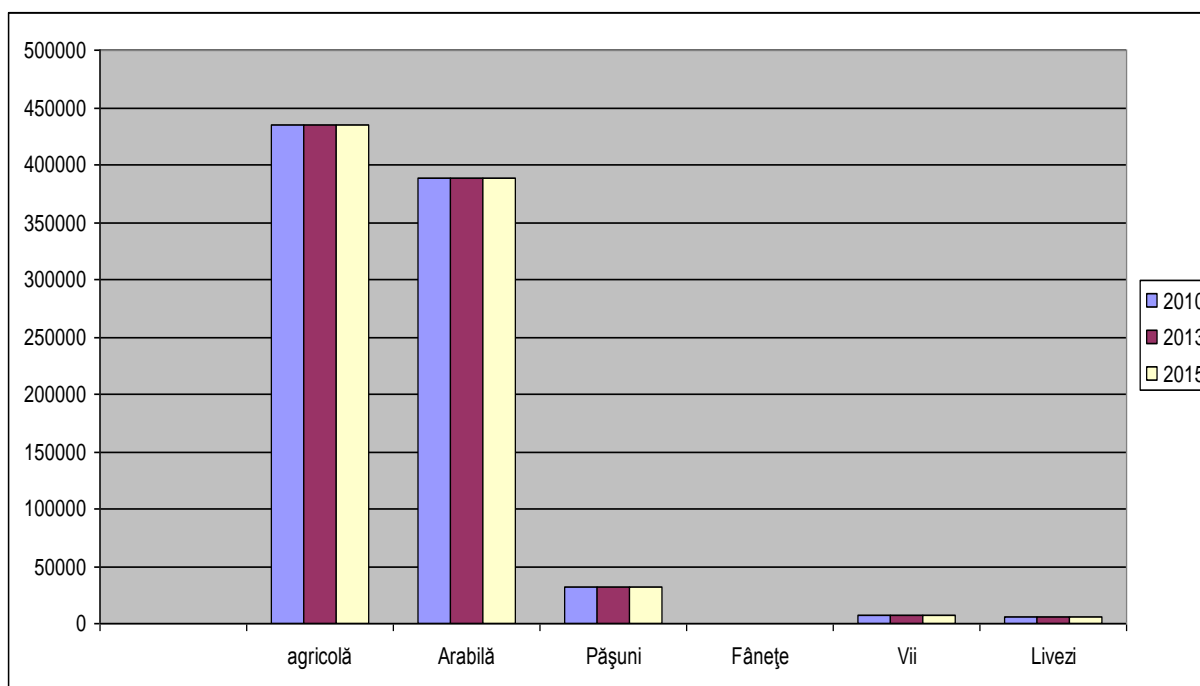
Suprafața agricolă a județului Olt repartizată pe categorii de folosință este prezentată în tabelul 2.3.8.1.1.2, astfel:

Tabelul IV.1.1.2. - Fondul funciar, după modul de folosință, [ha]

Anul	Suprafața	Suprafața	din care, pe categorii de folosință:				
	totală	agricolă	Arabilă	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi
2010	549828	434834	388471	31784	529	7634	6416
2013	549828	434808	388471	31784	529	7634	6416
2015	549828	434442	388445	31784	529	7634	6416

Sursa: INS Olt

Fig. IV.1.1.2. - Fondul funciar, după modul de folosință, [ha]

IV.1.2. Tendințe privind schimbarea destinației utilizării terenurilor

Prin reforma funciară, inițiată la începutul anilor nouăzeci și finalizată după anul 2000, majoritatea categoriilor fondului funciar au fost privatizate într-o proporție considerabilă: 84,98% din suprafața județului.

La sfârșitul anului 2009, ponderea sectorului privat era dominantă în cazul terenurilor agricole (95,91%), a terenurilor degradate și a construcțiilor, iar în cazul celorlalte categorii de folosință predomina proprietatea publică: apele și bălțile aparțineau într-o proporție de 88,94% sectorului public, iar pădurile în proporție de 58,07%.

Analiza componentelor fondului funciar prezintă importanță deoarece acesta exercită un rol considerabil în dezvoltarea economiei rurale, fiind unul din cele mai importante mijloace de producție.

Distribuția comunelor din județul Olt după ponderea suprafeței agricole în suprafața totală este prezentată în figura IV.1.2.1..

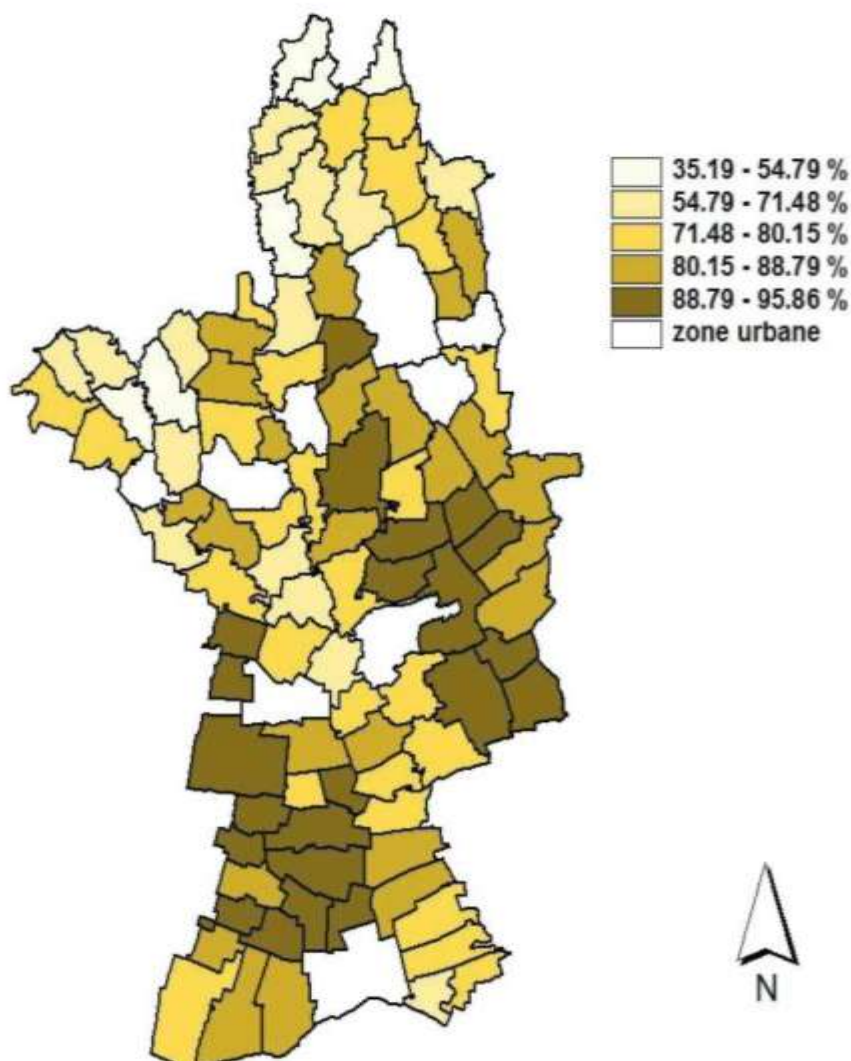

Figura IV.1.2.1. Ponderea suprafețelor agricole din suprafața totală a comunelor
Sursa (prelucrare după INS, Baza de date pe localități, 2008)

Densitatea agricolă

Dacă analizăm densitatea agricolă constatăm că există valori reduse ale presiunii populației rurale asupra spațiului agricol: valorile au un interval de fluctuație moderat: de la 0,34 hectare agricol/ locuitor în comuna Slătioara până la maxim 6,79 hectare agricol/ locuitor în comuna Radomirești.

Densitatea agricolă a spațiului rural este prezentată în figura IV.1

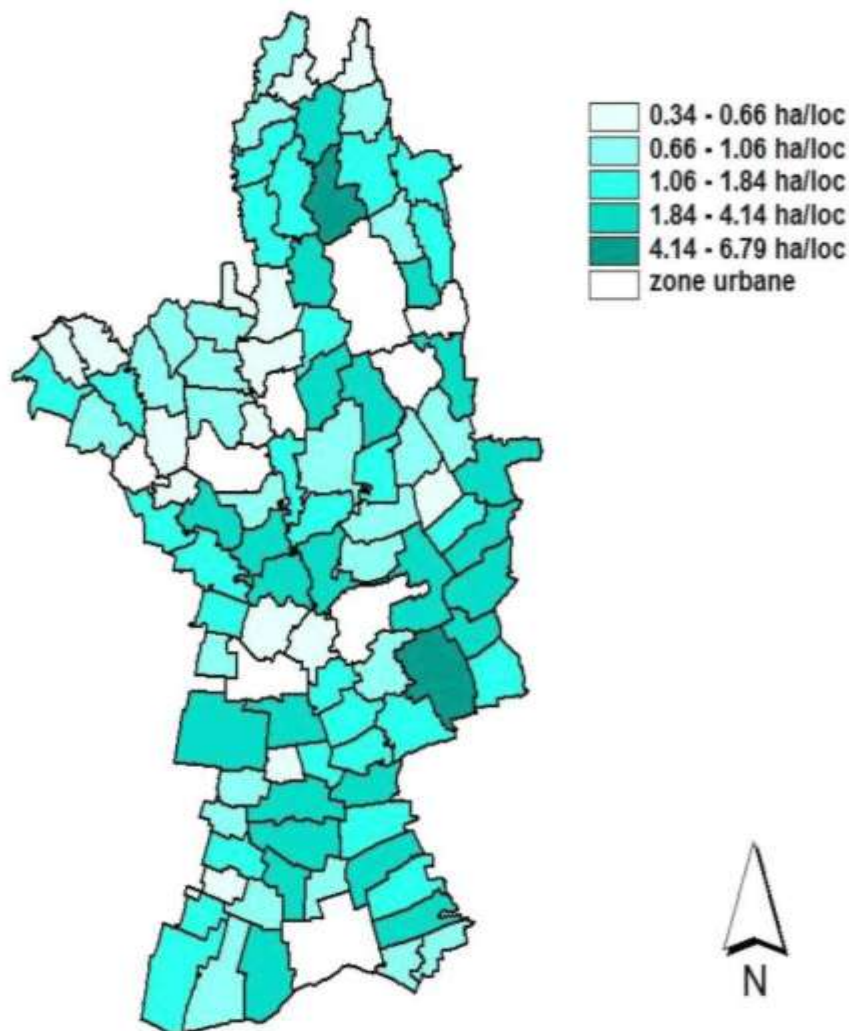

Figura IV.1.2.2. - Densitatea agricolă a spațiului rural

Sursa: (prelucrare după INS, Baza de date pe localități, 2008)

Modalitatea de distribuire a valorilor acestui indicator este definită de procesele funciare care au avut loc și de structurile socio-ocupationale care au avut evoluții specifice.

În tabelul IV.1.2.3. este prezentată valoric producția agricolă obținută, iar în tabelul IV.1.2.4. - sunt prezentate producțiile medii la hectar cu care s-au obținut veniturile respective.

Tabelul IV.1.2.3. - Producția agricolă de bunuri și servicii agricole, [mii RON]

Anul	Total	Vegetală	Animală	Servicii agricole
2011	1931732	1322404	600902	8426
2013	1779899	1174546	593920	11433
2015	1875620	1348345	523449	3826

Sursa: INS Olt

Tabelul IV.1.2.4. - Producția medie la hectar la principalele culturi [kg]

Anul	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Grâu	3300	2564	2531	723	3113	2556	2840
Orz și orzoaică	3413	2192	2259	730	3026	2451	2297
Ovăz	2274	1762	1878	809	1777	1209	1778
Porumb boabe	3640	2482	3203	531	2105	3768	4384

Tendențe

O serie de tendințe în desfășurare modelează viitorul context european și mondial, și multe dintre acestea sunt în afara influenței directe a Europei.

Megatendențele globale sunt corelate la nivel mondial cu dimensiunile sociale, tehnologice, economice, politice și chiar de mediu. Principalele evoluții includ schimbarea modelelor demografice sau accelerarea ratelor de urbanizare, chiar schimbări tehnologice rapide, aprofundarea integrării pieței, implicarea schimbărilor puterii economice sau schimbările climatice.

O categorie de activități de producție din agricultura intensivă și o practică agricolă nerațională au generat un impact negativ asupra mediului natural din România. Date statistice relevă faptul că folosirea intensivă a fertilizanților și pesticidelor, practicile incorecte de irigare și drenare, nivelul înalt de mecanizare aplicat unui teren incompatibil cu o asemenea activitate, au generat o degradare accelerată a factorilor de mediu (în special asupra solului și apei).

România se confruntă cu un grad de deteriorare a calității solului prin fenomene de eroziune, acidifiere, alcalinizare, exces de umiditate sau secetă, sărățurate, compactare.

Principalul proces de degradare a solului, prin extensie și impact socio-economic îl reprezintă *eroziunea prin apă*, care împreună cu alunecările de teren cuprind foarte mult teren agricol.

Al doilea factor ca importanță în degradarea solului este *excesul periodic de umiditate și excesul de seceta* frecventă care afectează terenul agricol și terenurile forestiere.

Un proces primar, natural, întâlnit este *sărăturarea*, care în mare măsură este intensificat de unele tehnici ameliorative impropriu aplicate, cum sunt îndiguirea, desecarea și irigația.

Un rol important în degradarea fizică a solului îl ocupă compactarea antropică a solului și formarea crustei. Compactarea este întâlnită pe teren arabil datorându-se în principal, greutatea și/sau folosirii prea frecvente a utilajelor agricole, cu deosebire în condiții de umiditate nepotrivită a solului, fie pe soluri prea uscate, fie pe soluri prea umede; aceasta din urmă este îndeosebi o rezultată a încărcăturii mari pe un tractor a suprafeței arabile.

Crustificarea și obturarea porilor solului apare mai ales pe solurile prăfoase și lutoase, cu un conținut redus de materie organică, cu structura orizontului superior distrusă ca urmare a lucrărilor agricole intensive și repetat efectuate în condiții necorespunzătoare de umiditate, cu covor vegetal sărac, care permite un impact maxim al picăturilor de ploaie.

Studiile recente consemnează un trend descendent al cantității de azot utilizate în agricultură. Consumurile de pesticide mențin același trend descendent ca și nivelul consumului de îngrășăminte.

IV.2. Impactul schimbării utilizării terenurilor asupra mediului**IV. 2.1. Impactul utilizării terenurilor asupra terenurilor agricole**

În conformitate cu legislația Fondului funciar, clasificarea terenurilor se face după destinația acestora în următoarele categorii:

- a. terenuri cu destinație agricolă;
- b. terenuri cu destinație forestieră;
- c. terenuri aflate permanent sub ape;
- d. terenuri din intravilan;
- e. terenuri cu destinații speciale.

Suprafața agricolă la nivelul județului Olt în 2015 a fost de 434442 ha repartizată astfel:

- arabil – 388079 ha
- pășuni naturale – 31784 ha
- fânețe – 529 ha
- patrimoniu viticol – 7634 ha
- patrimoniu pomicol – 6 416 ha

În județul Olt o suprafață de cca. 47.899 ha teren agricol este afectată negativ de degradarea solului prin: eroziune de suprafață, de adâncime și eoliană, alunecări de teren, inundabilitate, compactare, reducerea conținutului de materie organică, salinizare, seceta pedologică și atmosferică, scoaterea din circuitul agricol.

- Eroziune totală 30.124 ha;
- Aciditatea solului 152.593 ha;
- Salinizare 1.000 ha;
- Alunecări de teren 613 ha;
- Inundabilitate 2.249 ha;

Presiuni ale unor factori asupra stării de calitate a solurilor***Îngrășăminte***

Tipurile de îngrășăminte chimice folosite pe teritoriul județului Olt au fost azotul - N și fosforul - P_2O_5 , iar cantitatea totală utilizată la hectar, pe suprafața agricolă, a fost în perioada 2009 - 2014 de cca. 29 kg de substanța activă la hectar.

Suprafața medie pe care s-au aplicat îngrășăminte în aceeași perioadă a fost în medie de 12000 ha.

Produse pentru protecția plantelor (fitosanitare)

Toate produsele de uz fitosanitar folosite în concentrate și doze optime recomandate conform certificatelor de omologare, nu sunt fitotoxice și nu lasă reziduuri în sol. La nivelul județului Olt, în aceeași perioadă au fost folosite în medie 179 tone de pesticide anual, din care 30 t/an insecticide, 60 t/an fungicide și 89 t/an erbicide.

Soluri afectate de reziduuri zootehnice

Depozitarea necorespunzătoare a dejecțiilor animaliere poate conduce la impurificarea apelor cu nitrați. Dejecțiile animale aplicate excesiv ca îngrășăminte afectează proprietățile solurilor. Acestea pot conține NaCl, biostimulatori, uree, medicamente, agenți patogeni, care produc poluarea chimică și biologică a solului, scad permeabilitatea și pot difuza până la pânzele de ape freactice, transformându-le în focare de substanțe chimice.

Utilizarea durabilă a solului impune respectarea unor măsuri cum sunt:

- extinderea, promovarea și generalizarea cultivării unor soiuri și hibrizi rezistenți la atacul dăunătorilor și bolilor.
- respectarea rotației culturilor.
- administrarea uniformă și în raport echilibrat a îngrășămintelor naturale și chimice.
- limitarea utilizării produselor chimice și excluderea celor dăunătoare pentru om sau care au efecte negative asupra mediului înconjurător.

Poluarea solurilor în urma activității din sectorul industrial

O suprafață de 37,4 ha este destinată depozitelor industriale (halde) de pe lângă societățile, cu profil metalurgic, SC SMR SA Balș, SC ALRO SA Slatina, SC ALRO SEDIUL SECUNDAR Slatina și SC ECOMIN S.R.L. Câmpina, punct de lucru - Slatina.

Activitatea de extracție a petrolului a poluat și poluează solul în perimetrele petrolifere Iancu Jianu, Ciurești Nord - Bîrla, Ciurești-Tufeni -Surdulești, Negreni și Otești-Deleni-Poboru cu produse petroliere și ape de zăcământ pe o suprafață de aproximativ 420 m².

Îmbunătățiri funciare

În județul Olt prin SNIF SA Suc Olt, există în administrare suprafața de 75296 ha amenajată cu lucrări de desecare din care pe suprafața de 14445 ha eliminarea excesului de umiditate se asigură prin pompare. Această suprafață se află în incinta îndiguită Dăbuleni-Potelu-Corabia. Această zonă a fost în întregime afectată de inundațiile produse în anul 2006.

Pe restul suprafeței amenajate cu lucrări de desecare, eliminarea excesului de umiditate, în special al aportului pluviometric deosebit, se face prin canalele principale din cadrul sistemelor de irigații, care unesc firul natural al văilor și sunt în administrarea SNIF SA, și acolo unde a fost cazul au fost executate canale secundare cu descărcare în canalele principale. Aceste canale secundare, acolo unde au fost proiectate de stat, sunt în inventarul societății respective, iar unde este proprietate privată sunt în administrația SNIF.

SNIF SA are în administrare 180145 ha amenajate cu lucrări de irigații, din care repus în funcțiune 46.292 ha.

Județul Olt este predispus efectelor nefaste ale secetei pe majoritatea teritoriului, totuși putând menționa faptul că lipsa de umiditate se resimte deosebit de puternic în zona de sud unde predomina solurile nisipoase precum și în Câmpia Caracalului și Câmpia Boianului.

IV.2.2. Impactul schimbării utilizării terenurilor asupra habitatelor**Resursele de sol**

Solul este definit drept un corp natural, modificat sau nu prin activitatea omului format la suprafața scoarței terestre ca urmare a acțiunii interdependente a factorilor bioclimatici asupra materialului sau rocii parentale. În general, solul este caracterizat prin două straturi de bază: sol și subsol. Primul corespunde aproximativ stratului de dezvoltare maximă a rădăcinilor (gros de 60 - 80 cm). Al doilea corespunde adâncimii cuprinse între 80 - 140 cm și în care se execută lucrări pedoameliorative durabile (desecarea, spălarea sărurilor etc.).

Calitatea solurilor este determinată în principal de proprietățile acestora.

Textura determină sau influențează alte proprietăți ale solului, condițiile de creștere a plantelor, determină stabilirea diferențiată a măsurilor agrotehnice, agrochimice și ameliorative ce urmează să fie aplicate solului.

În ceea ce privește solurile din județul Olt situația terenurilor agricole este următoarea:

- soluri cu textură fină (grele) - 3.300 ha
- soluri cu textură grosieră (ușoară) - 11.600 ha

Solurile grele cu textură fină se întâlnesc în Câmpia Boianului și în partea de N a județului Olt (Podișul Getic).

Solurile cu textură grosieră se întâlnesc pe suprafețe apreciabile în partea de S-V a județului Olt (zona localității Ianca), iar pe suprafețe mai restrânse în luncile principalelor cursuri de apă.

Conținutul solului în humus determina gradul de fertilitate al acestuia. În ceea ce privește aprovizionarea cu humus a solurilor din județ, acestea se prezintă astfel:

- soluri sărace și foarte sărace (sub 2%) - cca. 39.362 ha = 9%
- soluri mediu aprovizionate (2 - 3 %) - cca. 387.844 ha = 88,8%
- soluri bine aprovizionate (peste 3%) - cca. 9 300 ha = 2,2%

Scăderile conținutului de humus se explica prin faptul ca, fertilizările organice (gunoi de grajd) se realizează pe suprafețe din ce în ce mai mici, în timp ce s-a folosit foarte mult practica arderii miriștilor cerealelor păioase fără motiv, lipsind astfel solul de materia organica necesara formarii humusului. O cauză colaterală scăderii cantității de humus din sol o constituie și faptul ca s-au redus foarte mult dozele de îngrășăminte chimice aplicate la plantele de cultură datorită scăderii puterii economico - financiare a agricultorilor cât și folosirii unilateral a anumitor îngrășăminte chimice și în special cele pe bază de azot.

Reacția solului este determinată de raportul dintre concentrația de ioni H^+ și OH^- .

Pe teritoriul județului Olt, în general, reacție acida au argiluvisolurile, răspândite în partea de Nord a județului, reacție alcalina au solurile halomorfe din Lunca Oltului și a Dunării, reacție slab-acidă și neutră au molisolurile, cambisolurile, solurile aluviale și verisolurile.

Geografic, solurile județului Olt se împart în mai multe unități zonale și intrazonale, care constituie potențialul pedologic, valorificat ca bază de dezvoltare a biocenozelor și culturilor de tot fel, în raport cu condițiile mediului înconjurător.

Tabelul 2.2.1.1 - Folosința agricolă a diferitelor tipuri de soluri [ha]

Nr. crt.	Tipul de sol	Suprafața totală	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi
1.	Regosol	2736	0	2500	0	0	236
2.	Psamosol	3864		2986	0	213	400
3.	Aluviosol	39487	34999	3855	215	0	418
4.	Cernoziom	80435	78582	881	0	972	0
5.	Faeoziom	91471	88041	2064	0	1350	16
6.	Eutricambosol	11443		4267	0	875	503
7.	Preluvosol	57150	48192	3114	0	3491	2352
8.	Luvosol	54506	50968	1305	0	243	1990
9.	Planosol	6172		4936	0	0	250
10.	Vertosol	76551	72928	3567	56	0	0
11.	Gleiosol	2932		932	22	0	0
12.	Stagnosol	919		12	50	0	0
13.	Solonet	307		0	0	0	0
14.	Erodosol	6861		6411	0	200	250
15.	Total	434834	393254	27477	343	7344	6416

Formarea și evoluția numeroaselor tipuri de soluri dezvoltate pe teritoriul județului Olt se datorează variabilității spațiale și temporale a factorilor pedogenetici naturali. Acțiunea fiecărui factor pedogenetic nu este izolată, ci se combină cu a celorlalți, iar modul diferit de asociere locală sau regională explică diversitatea solurilor formate.

Geografic, solurile din județul Olt se împart în mai multe unități zonale și intrazonale, care constituie potențialul pedologic, valorificat ca baza de dezvoltare a biocenozelor și a culturilor de tot felul, în raport cu condițiile mediului înconjurător (geografic).

Principalele clase de soluri

Principalele clase de soluri întâlnite sunt: argiluvisoluri, cambisoluri, molisoluri, soluri hidromorfe, soluri neevoluate trunchiate sau desfundate, vertisoluri .

Dintre toate clasele de soluri enumerate mai sus, cea mai mare pondere o ocupă argiluvisolurile (*clasa de sol la care procesul pedogenetic principal este iluvierea argilei și formarea orizontului B argiloiluvial*) și solurile neevoluate trunchiate sau desfundate (*în cadrul acestor soluri lipsesc orizonturile diagnostice, cel mult un orizont A, urmat de material*

parental, sau profil trunchiat sau desfundat atât de intens, încât solul nu poate fi încadrat într-o unitate de sol definită mai sus). Primele se găsesc în partea de est a Oltului pe terasele acestuia care se încadrează în piemontul Cotmeana, iar cele din urmă se găsesc în albia majoră a râului în special la vest de Olt și în albiile râurilor afluențe.

Tipuri de soluri

Cambisolurile reprezintă clasa de sol ce include soluri cu orizont cambic; sunt întâlnite în petice în partea de nord-vest și vest.

Molisolurile - clasa de soluri care include solurile cu orizont Amolic și orizont subiacent, de asemenea de culoare închisă, cel puțin în partea superioară, datorită bioacumulării intense. Sunt întâlnite în areale restrânse în cadrul albiei majore a Oltului, în special în partea de sud.

Solurile hidromorfe sunt solurile care prezintă orizont gleic sau pseudogleic; acest lucru este datorat pantelor reduse și faptului că apa nu are unde să se scurgă. Se localizează în nord-estul municipiului Slatina, dar mai apar și mici petece la vest de Olt.

Vertisolurile - clasa de soluri sau tip de sol format pe argile predominant gonflabile care își măresc mult volumul prin umezire. Specificul solificării este dat de manifestarea proceselor vertice, ce duc la formarea în masa solului a unor fete de alunecare oblice și /sau agregate structurale mari, oblice, cu colțuri și muchii ascuțite; aceste elemente apar în perioadele umede, când are loc gonflarea care determină presarea agregatelor structurale. Acestea au o pondere redusă în cadrul arealului, se întâlnesc pe terasele Oltului în partea de est și de sud-est a zonei.

SOLURILE ZONALE

Acestea cuprind: cernoziomurile, cernoziomurile levigate, solurile brun-roșcate și solurile argilo - iluviale brune și brune podzolite.

Cernoziomurile sunt specifice părții sudice a Văii Oltului, mai precis în sud-vest. Acestea reprezintă cele mai fertile soluri ale regiunii, mai ales că sunt formate pe loess și pe depozite loesside, care le măresc și mai mult fertilitatea. Mai precis în cadrul Văii Oltului se întâlnesc *cernoziomurile levigate* (slab, mediu și puternic), *cernoziomul ciocolatiu* (doar în sudul județului și foarte mult pe terasele Oltului, orientate pe direcția nord - sud). Local, cernoziomurile levigate au caracter nisipos sau argilos.

Solurile brun - roșcate reprezintă solurile dominante din cadrul văii Oltului, deși în cadrul județului sunt solurile cu cea mai mică răspândire, deoarece se întâlnesc doar de o parte și de alta a luncilor Oltului și Oltețului. Ca o fâșie îngustă, apar totuși, dar numai pe terasele înalte ale Oltului. Dezvoltate pe loessuri și pe depozite loessoide, ele se disting prin culoarea ruginie - roșcată, datorită hidroxizilor de fier. Local, aceste soluri prezintă procese de podzolire.

Ca și cernoziomurile, solurile brun - roșcate sunt prielnice tuturor culturilor, dar cantitatea mai mare de precipitații (550 - 580 mm) nu impune în aceeași măsură lucrări de irigație în lunile de vară.

Solurile argilo - iluviale brune și brune podzolite (local pseudogleizate) sunt prezente în partea de nord și mai ales la est de Olt în Piemontul Cotmenei, unde umiditatea este mai bogată. Local apar soluri brun închise. Conținutul în argilă variază între 30 și 60%, iar cel de humus este de 2 - 5%.

SOLURILE INTRAZONALE

Acestea se remarcă prin prezența lor atât la nivelul interfluviilor din partea de est, din cuprinsul Piemontului Cotmenei, cât și în zona orașului Slatina și mai la sud de oraș în Câmpia Boianului, dar mai ales pe fundul văilor și pe versanți.

Solurile litomorfe sunt reprezentate prin soluri de culoare închisă (neagră) argiloase, compacte (smolnite), cu dezvoltare la est de Olt.

Datorita cantității mari de argilă, în anii ploioși ele rețin apa din precipitații, generând un exces temporar de umiditate, iar în timpul verilor uscate crapă. Cantitatea redusă de humus (2,6 - 4,5%) și de azot le clasifică în categoria solurilor care impun fertilizarea lor prin îngrășăminte.

Solurile slab dezvoltate și de luncă cuprind regosolurile și solurile aluviale.

Regosolurile nisipoase (psamoregosolurile) - se găsesc pe versanți, suprapunându-se în cele mai multe cazuri cu solurile erodate.

În lunci întâlnim aluviuni și soluri aluviale, la care se adaugă pe mici porțiuni solurile hidromorfe și halomorfe.

Aluviunile și solurile aluviale au o fertilitate ridicată, datorită conținutului ridicat în substanțe nutritive, regimului hidric, texturii depozitelor și drenajului natural. Folosirea lor în condiții optime impune efectuarea unor lucrări de îmbunătățiri funciare (îndiguirea sectoarelor inundabile, desecarea celor cu exces de umiditate, irigarea, îngrășăminte etc.). În lunca Oltului au cea mai mare extindere și tot aici mai apar și solurile aluviale brune mai mult în partea de nord, iar la sud de ele apar și cernoziomurile de luncă, în sudul acesteia. Nu lipsesc și unele sectoare reduse ca întindere cu soluri hidromorfe (lacustro - mlăștinoase) și halomorfe (la sud de localitatea Slătioara - care se află la sud - vest de Slatina). Solurile aluviale nu se întâlnesc numai în lunca Oltului ci și în luncile afluenților acestuia.

EROZIUNEA SOLURILOR

În legătură cu eroziunea solurilor, se ridică probleme importante mai mult în partea de nord, unde, în bazinele de recepție ale diferitelor pâraie și în lungul versanților laterali, au loc procese gravitaționale, eroziuni în suprafață care duc la degradarea terenurilor agricole, fapt ce impune amenajarea lor.

În partea din sud, din perimetrul orașului Slatina, unde se face trecerea spre zona de câmpie, eroziunea se resimte numai pe fundul văilor și pe versanții abrupti, unde sunt prezente sufoziunea, eroziunea torențială și procese gravitaționale. Eroziunea eoliană este foarte slabă, ca și restul proceselor naturale și antropice.

Nu e de neglijat nici influența negativă pe care o au unele animale asupra degradării solurilor, cum ar fi popândăul, hârciogul și mistrețul. Dar cel mai puternic impact negativ îl are activitatea antropică, prin tăierea pădurilor și extinderea terenurilor agricole.

În istoria județului Olt, înainte de realizarea lucrărilor de îndiguire, sunt evidențiate numeroase inundații și exces de umiditate în perioadele ploioase.

Constituția petrografică a teritoriului județului Olt a determinat varietatea zăcămintelor de substanțe minerale utile, care se regăsesc ca zăcăminte de combustibili fosili și sub formă de roci utile.

Dintre rocile utile, numite roci de construcție, se exploatează nisipurile și pietrișurile, cu precădere din albia râurilor Olt, Olteț și Vedea.

Arealele cu zăcăminte de combustibil, petrolifere și gazeifere, localizate pe teritoriul județului Olt sunt cele de la Balș, Otești, Ciurești, Spineni.

Utilizarea solurilor determină schimbări fără precedent în peisaje, ecosisteme și mediu. Zonele urbane și infrastructura aferentă sunt utilizatorii de soluri cu cea mai rapidă creștere, în principal pentru terenurile agricole productive. Peisajele rurale sunt în schimbare datorită intensificării agriculturii, abandonării terenurilor și exploatării forestiere. Zonele de coastă și de munte sunt supuse unui proces de reorganizare spațială profundă pentru integrarea turismului intensiv și a activităților de recreare.

Activități precum agricultura, silvicultura, transporturile și locuințele utilizează sol, schimbându-i starea naturală și funcțiile. Multe probleme de mediu se nasc din utilizarea terenurilor; acest lucru duce la schimbări climatice, pierderea biodiversității și poluarea apei, a solurilor și a aerului. Impacturile pot fi directe, de exemplu deteriorarea habitatelor naturale și a peisajelor, sau indirecte, de exemplu izolarea solului și defrișarea, sporind riscurile de inundații. Schimbările climatice duc la deșertificare, la schimbări în învelișul terestru și viitori, printre altele.

Pentru că 65% din populația județului trăiește în orașe, problemele utilizării terenurilor urbane sunt, în prezent, de o importanță majoră. Totuși, gestionarea terenurilor agricole și a multiplelor funcții ale acestora - producția alimentară, conservarea naturii, recreare și locuințe - este la fel de importantă. Ocuparea crescută a terenurilor pentru urbanizare are loc în principal pentru terenuri agricole. În perioada 1990-2014, din toate suprafețele transformate în terenuri artificiale, 48% au fost terenuri arabile sau sub culturi permanente și 36% au fost pășuni sau terenuri agricole mixte. Creșterea în transporturi a amplificat ocuparea terenurilor de către infrastructura transporturilor.

IV.3. Factorii determinanți ai schimbării utilizării terenurilor

IV.3.1. Modificarea densității populației

Conform Legii nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități, județul Olt posedă 2 localități urbane de rangul II, Municipiile Slatina și Caracal, 6 localități de rangul III, orașele Balș, Corabia, Drăgănești-Olt, Piatra-Olt, Potcoava și Scornicești, 104 localități de gradul IV, sate reședințe de comune și 377 sate componente, localități de rangul V. Potcoava a fost declarat oraș în anul 2004, prin Legea nr. 83/2004, ce modifică Legea nr. 351/2001.

(Observație: numărul comunelor și satelor nu este specificat ca atare în Legea 351/2001. Situația acestora este valabilă, conform DJS Olt, începând cu anul 2004 și până în prezent).

Conform rezultatelor preliminare ale Recensământului Populației și al Locuințelor din anul 2011 în județul Olt, populația județului Olt însumează un total de **415.530 locuitori** (cu 47.204 persoane mai puțin față de anul 2010).

(Observație: Conform Anuarului Statistic Român 2011, populația județului Olt la 01.07.2010 era de 462.734 locuitori).

Pe medii de locuit structura populației se prezenta astfel:

- mediul urban 156.297 locuitori (37,61 %);
- mediul rural 259.233 locuitori (62,39%).

Populația feminină este majoritară, reprezentând 50,69% din populația stabilă preliminară.

Ca mărime demografică se constată diferențe destul de mari între orașele județului. Raportul dintre primul oraș în ierarhie, Slatina (63.524 loc.) și ultimul oraș, Potcoava (5.534 loc.) este de 1 1,47/1.

Densitatea medie a localităților este de 89/ 1000 km², iar cea a satelor de 69 sate/1000 km², peste media pe țară de 55 sate/1000 km².

Mărimea medie a unei comune este de 2.493 locuitori, mai mică decât media pe țară, de 3.875 loc./comună.

Densitatea medie a populației la nivelul județului Olt este de 75,6 loc./km². În profil teritorial, densitatea prezintă diferențieri marcante, de la 18,8 loc./km² în comuna Oporelu până la 1176,4 loc./km² în municipiul Slatina.

Mărimea demografică a așezărilor din mediul urban și rural în anul 2011 este exprimată în tabelul IV.3.1.1.:

Tabelul IV.3.1.1 - Populația la nivelul județului Olt în anul 2011

Denumire UAT	Populație 2011	Denumire UAT	Populație 2011
Municipiul Slatina	63.524	Mihăești	1629
Municipiul Caracal	28.673	Milcov	1493
Oraș Balș	16.840	Morunglav	2473
Oraș Corabia	14.770	Movileni	3287
Oraș Drăgănești-Olt	10.033	Nicolae Titulescu	1230
Oraș Piatra-Olt	5.932	Obârșia	2855
Oraș Potcoava	5.534	Oboga	1723
Oraș Scornicești	10.991	Oporelu	1259
Total mediu urban	156.297	Optași-Măgura	1230
Baldovinești	1087	Orlea	2292
Băbiciu	1994	Osica de Jos	1558
Bălteni	1669	Osica de Sus	5113
Bărăști	1782	Pârșcoveni	3047
Bârza	2478	Perieți	2206
Bobicești	3243	Pleșoiu	3035
Brastavățu	4786	Poboru	1976
Brâncoveni	2662	Priseaca	1459
Brebeni	3080	Radomirești	3232
Bucinișu	2087	Redea	2946
Călui	1488	Rotunda	2791
Cârlogani	2283	Rusănești	4207
Cezieni	1793	Sâmburești	1167
Cilieni	3170	Sârbii-Măgura	2005
Colonești	2060	Scărișoara	2920
Corbu	2408	Schitu	2519
Coteana	2437	Seaca	2021
Crâmpoia	3519	Slătioara	2477
Cungrea	2131	Spineni	2033
Curtișoara	4111	Sprâncenata	2607
Dăneasa	3789	Stoenești	2358
Deveselu	3050	Stoicănești	2548
Dobrețu	1160	Strejești	3318
Dobrosloveni	3711	Studina	3014
Dobroteasa	1782	Șerbănești	2884

RAPORT PRIVIND STAREA MEDIULUI ANUL 2015 – JUDEȚUL OLT

Dobrun	1516	Șopârlița	1268
Drăghiceni	1767	Ștefan cel Mare	1753
Făgețelu	1218	Tătulești	1072
Fălcoiu	3855	Teslui	2629
Fărcașele	4614	Tia Mare	4430
Găneasa	3686	Topana	961
Găvănești	2027	Traian	3162
Gârcov	2238	Tufeni	2963
Ghimpețeni	1506	Urzica Valea Mare	2236 3524
Giuvărăști	2361		
Gostavățu	2837	Vădastra	1413
Grădinari	2133	Vădăstrița	3361
Grădinile	1471	Văleni	2684
Grojdibodu	2804	Vâlcele	2460
Gura Padinii	1634	Verguleasa	3004
Ianca	3505	Vișina	2940
Iancu Jianu	3947	Vișina Nouă	1739
Icoana	1832	Vitomirești	2212
Ipotești	1428	Vlădila	1918
Izbiceni	4663	Voineasa	2119
Izvoarele	3380	Vulpeni	2162
Leleasca	1597	Vulturești	2443
Mărunței	4089	Total mediu rural	259.233

(Sursa: *Recensământul Populației și al Locuințelor - 2011 în județul Olt, rezultate preliminare*)

Situația evoluției populației județului Olt este redată în Tabelul IV.3.1.2.

Tabelul IV.3.1.2. Evoluția populației în județul Olt

1992	523291
2002	489274
2011	415530

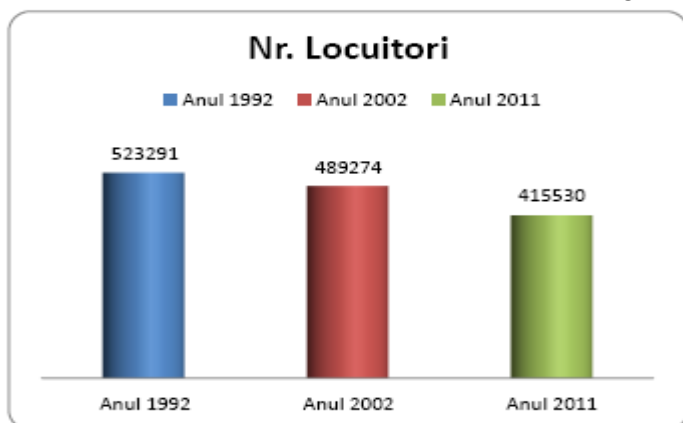

Figura IV.3.1.2 Evoluția populației în județul Olt

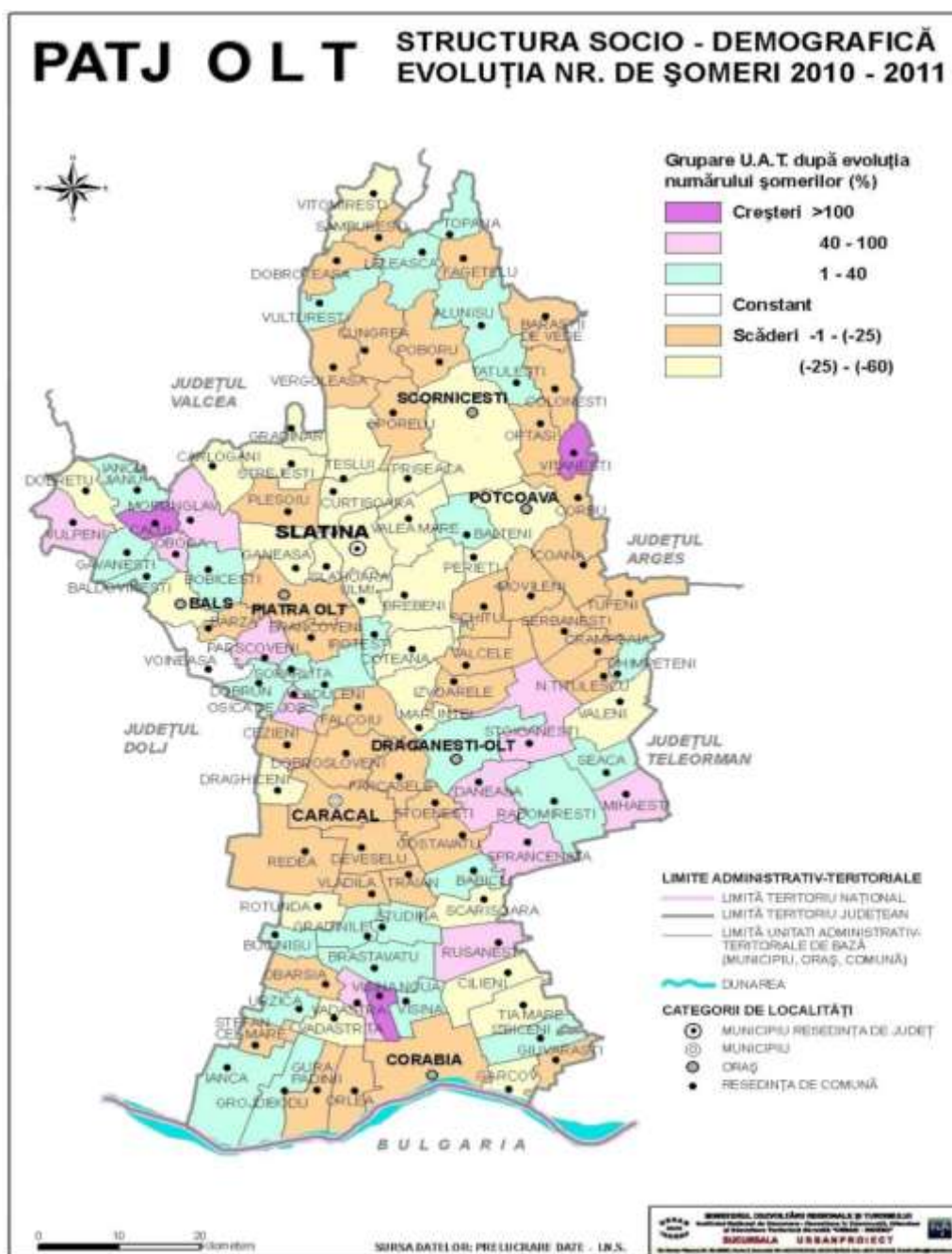

Figura IV.3.1.3. Harta localităților din județul Olt

Se observă că mărimea populației înregistrează de la an la an o tendință descrescătoare, atât în municipii și orașe, cât și în comune.

Valoarea natalității în județul Olt este apropiată de cea care caracterizează ansamblul național (8‰), fiind de **7,81‰** în anul 2010, cu 3615 născuți vii.

IV.3.2 Expansiunea urbană

Modelele de urbanizare difuză și dezvoltarea rezidențială din perimetrul franjei rural – urbane au avut ca efect diminuarea terenurilor utilizate în scop agricol. Astfel, că procesul de urbanizare a franjei tinde să devină o condiție permanentă a zonei și nu o etapă de trecere și transformare a acestui areal.

În același timp activitățile agricole desfășurate în acest perimetru tind să capete un specific al franjei, detașându-se de activitățile practicate în areale cu un grad ridicat de ruralitate.

Regulamentul comunitar ce tratează dezvoltarea rurală (CE 1698/2005) percepe noile tendințe ale franjei rural – urbane, ca o trăsătură a teritoriilor aflate în zonele de tranziție rural – urban, atribuindu-le autonomie în stabilirea politicilor de dezvoltare pentru orizontul 2013 sau 2020.

Într-un studiu realizat de OSCE (1997) au fost evidențiate caracteristicile principale atribuite activităților agricole din franja rural – urbană:

- prezența presiunii exogene asupra sectorului agricol în utilizarea terenului și al resurselor;
- condiții specifice de producție și comercializare a bunurilor și serviciilor influențate de proximitatea pieței de desfacere sau a consumatorilor finali;
- externalitățile produse de utilizarea intensivă a terenurilor (poluare cu diverse tipuri de îngrășăminte, distrugerea liniilor agroforestiere, etc.) ;
- cadrul legislativ urban ce poate să limiteze activitățile agricole,
- marginalizarea sistemului agricol în acceptarea socială a indivizilor în cadrul sistemului economic, politic sau instituțional.

Situația expansiunii urbane în Municipiul Slatina este redată în Tabelul IV.3.2.1.

Tabelul IV.3.2.1. Situația expansiunii urbane în Municipiul Slatina

ANUL	SUPRAFATA TOTALA (HA)	AGRICOL (HA)	CURTI CONSTRUCTII (HA)
2011	5393	3185	2208
2013	5393	3115	2278
2015	5393	3087	2306

Expansiunea urbană se produce atunci când rata conversiei de utilizare a teritoriului depășește rata de creștere a populației. Peste un sfert din teritoriul județului Olt a fost deja urbanizat. Tot mai multe persoane locuiesc singure, creând o cerere mai mare de spațiu locativ.

Călătorim pe distanțe mai mari și consumăm mai mult. Între 1990 și 2015, peste 125 000 de hectare din teritoriul Județului Olt reprezintă terenuri construite. Această suprafață este echivalentă cu de trei ori suprafața Municipiului Slatina. Dacă tendința se menține, zona urbanizată se va dubla într-un interval de numai un secol.

Extinderea orașelor impune un consum mai mare de energie, necesită o infrastructură de transport suplimentară și necesită zone mai mari de teren. Toate acestea afectează mediul natural și duc la creșterea emisiilor de gaze cu efect de seră, care, la rândul lor, produc atât modificări climatice, cât și valori crescute de poluare atmosferică și fonică. Drept consecință, expansiunea urbană are un impact direct asupra calității vieții populației care locuiește în orașe și în zonele pre-urbane.

Expansiunea urbană este mai degrabă reflectarea unui nou stil de viață și a unor noi modele de consum decât al unei populații în creștere. Cererile mai mari de locuințe, resurse alimentare, transport și turism se reflectă într-o nevoie crescută de teritoriu. Terenurile agricole din jurul orașelor sunt adesea evaluate la prețuri mici și acest aspect facilitează expansiunea urbană vis-a-vis de presiunea exercitată de factorii menționați anterior.

IV.4. Prognoze și acțiuni întreprinse privind utilizarea terenurilor

În vederea utilizării eficiente a terenurilor la nivelul județului Olt se prognozează a fi întreprinse următoarele măsuri:

Competențe specifice

- Identificarea, proiectarea și implementarea soluțiilor de diminuare a impactului și de reabilitare a factorilor de mediu
- evaluarea și proiectarea implementarea planificării terenurilor
- analizarea, evaluarea și proiectarea măsurilor de recuperare a terenurilor degradate
- proiectarea și planificarea activităților de restaurare a ecosistemelor
- selectarea și proiectarea tehnicilor de revegetare.

Obiective:

- Proiectarea, compararea și implementarea soluțiilor de reconstrucție ecologică a terenurilor degradate;
- Tehnici de recuperare a terenurilor degradate
- Restaurarea ecosistemelor
- Tehnici de revegetare